

Izdelava in prodaja kozmetičnih izdelkov, ki vsebujejo čebelje pridelke

Nataša Lilek

natasa.lilek@czs.si

svetovalka JSSČ za zagotavljanje varne hrane

Čebelarji velikokrat želimo svojo ponudbo čebeljih pridelkov in izdelkov iz čebeljih pridelkov popestriti tudi z izdelavo različnih kozmetičnih izdelkov, kot so mila, balzami, kreme, mazila za ustnice itd., v katerih uporabimo kot sestavine tudi čebelje pridelke. Z namenom, da bi podrobneje spoznali, kaj vse je treba imeti za legalno prodajo in kakovostno ter varno izdelavo takšnih izdelkov, smo v mesecu novembru na ČZS organizirali strokovno razpravo, ki je obravnavala to tematiko.

Kot prva nam je obveznosti z naslova proizvajalca kozmetičnih izdelkov predstavila **ga. Anja Menard Srpčič** z Ministrstva za zdravje, Urada RS za kemikalije. Glede na Uredbo (ES) št. 1223/2009 o kozmetičnih izdelkih je kozmetični proizvod katera koli snov ali pripravek v končni obliki, namenjen nanašanju na zunanje dele človeškega telesa (povrhnjico, lasišče, nohte, ustnice ali zunanja spolovila) ali na zobe in sluznico v ustni votlini, z izključnim ali glavnim namenom, da jih očisti, odišavi ali zaščiti, jih ohrani v dobrem stanju, spremeni njihov videz ali odpravi neprijeten telesni vonj.

Uredba (ES) št. 1223/2009 o kozmetičnih izdelkih ne določa nobenih izjem za manjše proizvajalce kozmetičnih

Milo z medom

Foto: internet

izdelkov. To pomeni, da mora kdor koli, ki izdeluje kozmetične proizvode v Republiki Sloveniji, opraviti pisno priglasitev dejavnosti na Uradu RS za kemikalije (MZ, Urad RS za kemikalije, Ajdovščina 4, 1000 Ljubljana). Kozmetični izdelek je treba preko portala CPNP priglasiti tudi na Evropsko komisijo (EK). Pred dajanjem kozmetičnega izdelka na trg mora proizvajalec kozmetičnih izdelkov pridobiti dokumentacijo z informacijami o kozmetičnem izdelku ter opraviti mikrobiološke analize kozmetičnih izdelkov, če so potrebne. Dokumentacija mora vsebovati opis kozmetičnega izdelka, poročilo o varnosti kozmetičnega izdelka, opis metode proizvodnje in izjavo o skladnosti z dobro proizvodno prakso, dokazilo o učinku, ki naj bi ga imel kozmetični izdelek, kadar to upravičuje narava ali učinek izdelka, in podatke o kakršnem koli testiranju na živalih.

Posebej pomembno je, da sta pred dajanjem kozmetičnega izdelka na trg izdelana ocena varnosti kozmetičnega izdelka za človekovo zdravje in sestavljeno poročilo o varnosti kozmetičnega izdelka. To vam lahko opravi le oseba z izobrazbo medicinske, mikrobiološke ali toksikološke smeri. Kako se sestavi in izdelava ocena varnosti kozmetičnega izdelka, je predstavila **dr. Marjetka Kralj Kunčič**. Pri izdelavi ocene varnosti gre za zbiranje podatkov za dokazovanje, da je kozmetični izdelek varen. Ocena varnosti je sestavljena iz dela A in dela B. Del A predstavlja informacije o varnosti kozmetičnega izdelka, ki zajema kvantitativno in kvalitativno sestavo kozmetičnega izdelka, fizikalne/kemijske značilnosti, stabilnost kozmetičnega izdelka, mikrobiološko kakovost zmesi/izdelka in podatke o embalažnem materialu. Del A zajema tudi toksikološki profil snovi, upoštevanje vseh načinov absorpcije izdelka, sistemske učinke in meje varne uporabe ter morebitne neželene učinke itd. Pri poimenovanju sestavin se uporablja mednarodna nomenklatura (INCI-ime). Del B zajema oceno var-

Mazilo za ustnice s propolisom

Foto: Peter Kozmus

nosti kozmetičnega izdelka pooblašcene osebe z obrazložitvijo, zaključek ocene in izjavo o varnosti kozmetičnega izdelka. Dokumentacija se hrani pri proizvajalcu in mora biti razpoložljiva na vpogled ob morebitnem nadzoru. Dokumentacija se mora hraniti še deset let po datumu, ko je bila zadnja serija izdelka dana na trg.

Mag. Amalija Božnar iz Hiše medu Božnar je predstavila dobro proizvodno prakso pri izdelavi kozmetike, ki vsebuje čebelje pridelke. Proizvodnja kozmetičnih izdelkov mora potekati v skladu z načeli dobre proizvodne prakse. Pomoč pri vzpostavitvi dobre proizvodne prakse je na voljo v gradivu *Kozmetika – Dobra proizvodna praksa (GMP) – Smernice za dobro proizvodno prakso (ISO 22716:2007)*, ki je v slovenskem jeziku in se lahko kupi pri Slovenskem inštitutu za standardizacijo (SIST).

Da lahko izdelujemo in dajemo na trg kozmetične izdelke iz čebeljih pridelkov, moramo imeti ustrezno registrirano dejavnost, s. p. ali d. o. o. Dejavnost izdelave mila na tradicionalni način je možna tudi kot dopolnilna dejavnost na kmetiji. Pri tem moramo upoštevati pogoj, da se smejo uporabljati samo rastlinska olja, maščobe, dišavnice, eterična olja, mleko, pepel, čebelji vosek in smola, ki so pridelani ali nabrani na lokalnem trgu, ter lug.

Če se z izdelavo kozmetičnih izdelkov iz čebeljih pridelkov ukvarjate ali to nameravate in jih dajete na trg ali podarite prijateljem, znancem in sorodnikom, poskrbite, da boste izpolnjevali vse zakonske predpise in registracije, ki se nanašajo na proizvodnjo kozmetičnih izdelkov.

Za dodatne informacije smo vam na voljo svetovalci JSSČ.

Strokovni posvet: Pestrost opráševalcev za zanesljivo pridelavo hrane

doc. dr. Danilo Bevk

danilo.bevk@nib.si

Nacionalni inštitut za biologijo

Na Nacionalnem inštitutu za biologijo (NIB) smo 23. novembra 2018 organizirali strokovni posvet *Pestrost opráševalcev za zanesljivo pridelavo hrane*. Strokovnega posveta sta se udeležili tudi ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, dr. Aleksandra Pivec, in državna sekretarka, mag. Tanja Strniša. Ob hitrem ukrepanju Slovenija še lahko postane model trajnostnega upravljanja pestrosti opráševalcev za stabilno pridelavo hrane in ohranjanje biodiverzitete.

Direktor inštituta, **izr. prof. dr. Matjaž Kuntner**, je v nagovoru poudaril, da je NIB vodilna slovenska in mednarodno prepoznana institucija na področju raziskav pomena pestrosti opráševalcev. Vodja Oddelka za raziskave organizmov in ekosistemov, **doc. dr. Meta Virant Doberlet**, je povedala, da na oddelku že vrsto let opravljamo številne raziskave, povezane z biodiverzitetjo v kmetijski krajini, in posvet je že tretji, ki smo ga na to temo pripravili za snovalce kmetijskih in okoljskih politik.

Ministrica **dr. Aleksandra Pivec** je poudarila pomen tovrstnih raziskav, prispevajo namreč k razvoju politik in strategij v kmetijstvu ter še posebej na področju pridelave hrane in varstva potrošnikov. Zato jih je treba nadaljevati

Foto: Jernej Polajnar

Posveta se je udeležilo več kot 80 udeležencev.

in tudi v prihodnje si želi sodelovanja stroke in ministrstva.

Na posvetu smo predstavili rezultate prvega raziskovalnega projekta o pomenu divjih opráševalcev za slovensko kmetijstvo. Raziskava je pokazala velik pomen ohranjanja pestrosti opráševalcev kot edine strategije zagotavljanja zanesljivega opráševanja. Zaradi podnebnih sprememb bo to v prihodnosti še pomembnejše. Prvi vpogled v zdravstveno stanje čmrljev v Sloveniji pa je prinesel nov, doslej povsem spregledan vidik pri obravnavi problematike čebeljih bolezni. Oboje kliče po hitrem in aktivnem ukrepanju.

Kot vodja posveta sem poudaril, da je potencial divjih opráševalcev v Sloveniji še vedno razmeroma velik, a da ga brez strategije trajnostnega upravljanja že izgubljam. Vendar ima Slovenija ob hitrem ukrepanju še možnosti, da postane model trajnostnega upravljanja pestrosti opráševalcev za stabilno pridelavo hrane in ohranjanje biodiverzitete. Naravne danosti za to so še, NIB s partnerji